

**VISUOMENĖS DALYVAVIMO KRAŠTOVAIZDŽIO FORMAVIME
PROGRAMA**

**RENGIANT VILKIŠKIŲ DVARO SODYBOS TERITORIJOS
KRAŠTOVAIZDŽIO SUTVARKYMO PROJEKTĄ**

IVADAS

Šalčininkų rajono savivaldybės administracija planuoja įgyvendinti projektą „Vilkiškių dvaro sodybos teritorijos kraštovaizdžio sutvarkymas“. Projektas finansuojamas pagal Lietuvos kaimo plėtros 2014-2020 metų programos priemonės „Pagrindinės paslaugos ir kaimų atnaujinimas kaimo vietovėse“ veiklos sritį „Parama investicijoms į kaimo kultūros ir gamtos paveldą, kraštovaizdį“.

Su šios priemonės finansavimo sąlygų aprašu galima susipažinti internete: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/088c85e0427611e6a8ae9e1795984391/pHCNNXtSzr> arba Šalčininkų rajono savivaldybės administracijoje, Vilniaus g. 49, Šalčininkai, kontaktinis asmuo - Miroslav Neverkevič, el. p. miroslav.neverkevic@salcininkai.lt, tel. +370 380 20 130.

Visuomenės dalyvavimo kraštovaizdžio formavime programa, rengiant Vilkiškių dvaro sodybos teritorijos kraštovaizdžio sutvarkymo projektą (toliau – Programa) – tai planuojamos vykdyti veiklos viešumą ir visuomenės įsitraukimą užtikrinantis dokumentas, kuriame pateikiama apibendrinta informacija apie planuojamą vykdyti veiklą, jos tikslus ir uždavinius, paaiškinama, kokias problemas siekiama spręsti, nustatomi įgyvendinimo veiksmai, jų prioritetiškumas, pristatomi konsultavimosi su visuomene ir specialistais metodai, priemonės ir būdai, kurie bus naudojami projekto rengimo metu, siekiant išgirsti ir patenkinti vietos gyventojų, bendruomenių ir kitų visuomenei atstovaujančių institucijų poreikius, siejamus su tvarkoma teritorija, kita svarbi informacija.

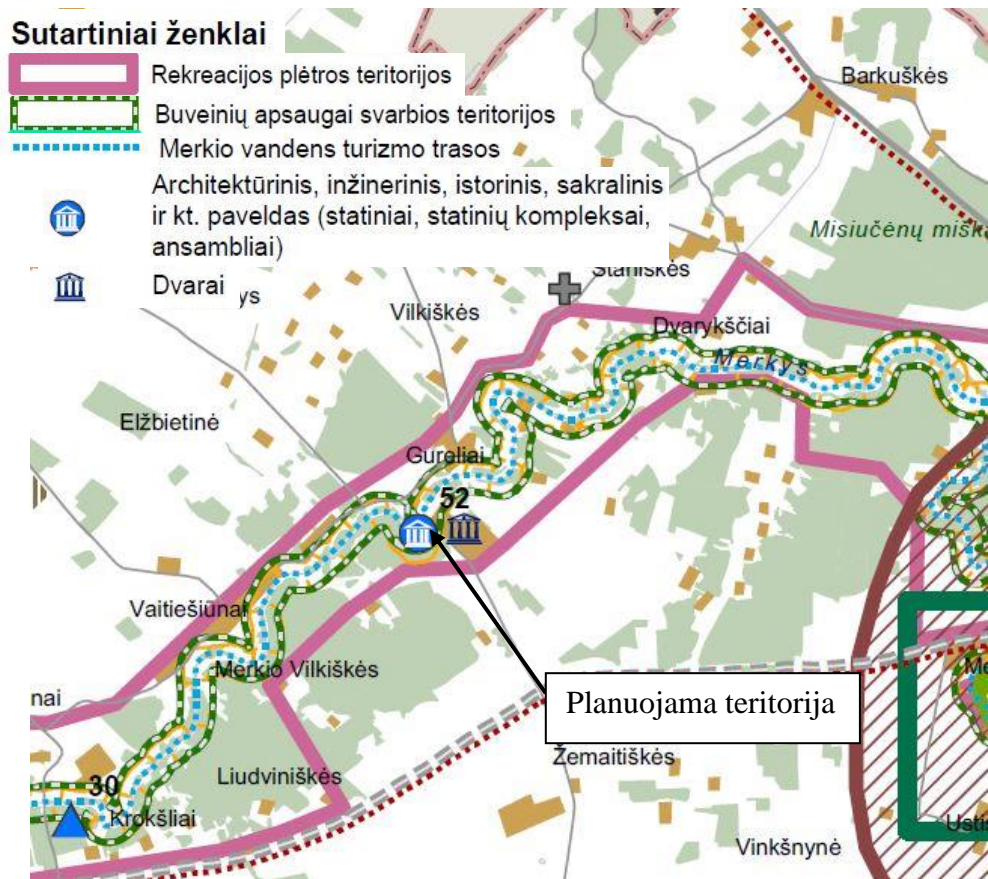
Programa parengta vadovaujantis Kraštovaizdžio ir biologinės įvairovės išsaugojimo 2015-2020 m. veiksmų planu, patvirtintu Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. sausio 9 d. įsakymu Nr. D1-12 (aktuali redakcija nuo 2017-03-16).

1. BENDRA INFORMACIJA APIE PLANUOJAMĄ TVARKYTI TERITORIJĄ

Kraštovaizdžio tvarkymo objektas: Vilkiškių dvaro sodybos fragmentų rūmų teritorija, Merkio upės pakrantės apsaugos juosta, želdynai esantys kultūros paveldo objekto teritorijoje. Tvarkomos teritorijos plotas – 5,0831 ha.

Dvaro sodyba yra nutolusi apie 40 km nuo Vilniaus, 7 km į šiaurės vakarus nuo Turgelių kaimo, 1 km į šiaurę nuo rajoninio kelio Jašiūnai – Turgeliai – Tabariškės (3937). Privažiavimas prie dvaro sodybos teritorijos iš Parko g. pusės.

Nagrinėjama teritorija šiuo metu nėra pritaikyta gyventojų poilsio, rekreaciniams poreikiams – pėsčiųjų takai susidėvėję, jų trūksta, želdiniai netvarkingi, taip pat trūksta suoliukų ir šiukšliadėžių, neišnaudojamas vaizdingų Merkio upės pakrančių potencialas.

1 pav. Ištrauka iš Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano brėžinio „Rekreacijos, turizmo, gamtos ir kultūros paveldo plėtojimas“

2 pav. Ištrauka iš Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijos bendrojo plano brėžinio „Žemės naudojimas ir apsaugos reglamentai“

Kraštovaizdžio aprašymas. Nagrinėjamos teritorijos bendras kraštovaizdžio pobūdis pagal natūralumo ir sukultūrinimo santykį yra miškingas agrarinis, kraštovaizdžio naudojimo pobūdis pagal naudojimo intensyvumą – tausojantis-intensyvus, kraštovaizdžio gamtinis pobūdis pagal gamtinio komplekso tipą – upės slėnis (Šaltinis: Lietuvos Respublikos Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703, 1 brėžinys „Kraštovaizdžio tvarkymo zonos“).

Nagrinėjama teritorija pagal Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo planą priskiriama ypatingą konservacinę bei rekreacinę vertę turinčių teritorijų tvarų naudojimą ir vertybių išsaugojimą užtikrinančių tvarkymo reglamentų formavimo strategijos zoną (B strategija). Konkretizuota kraštovaizdžio tvarkymo reglamentų kryptis – integruoti konservacinės apsaugos ir rekreacinio naudojimo reglamentai (Šaltinis: Lietuvos Respublikos Nacionalinio kraštovaizdžio tvarkymo plano, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703, 2 brėžinys „Kraštovaizdžio tvarkymo reglamentavimo kryptys“). Šios reglamentų kryptys nustatytos esamų bei perspektyvinių valstybinių parkų teritorijoms, kuriose būtina derinti konservacinius, rekreacinius ir ūkinės veiklos interesus, užtikrinti prioritetinę kraštovaizdžio vertybių apsaugą. Kraštovaizdžio formavimo, planavimo, tvarkymo, apsaugos ir teritorijų naudojimo principai: derinami konservaciniai, rekreaciniai ir ūkinės veiklos interesai, prioritetą skiriant kraštovaizdžio vertybių apsaugai užtikrinti.

Planavimo proceso metu ypatingas dėmesys turi būti skiriamas upių slėniams, kurie formuoja svarbias struktūrinės gamtinio karkaso, ekologinio tinklo dalis – migracinius koridorius. Šių teritorijų ekologinė būklė, gamtinis pilnavertiškumas turi būti palaikomas išsaugant pakankamą želdinių kiekį paviršinio vandens telkinių apsaugos zonose ir juostose. Turi būti saugomas ir racionaliai tvarkomas šalies rekreacinis potencialas – paviršinių vandens telkinių pakrantės.

Būtina siekti kultūrinio kraštovaizdžio struktūros optimizavimo, tęsti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1526 „Dėl Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos krypties aprašo patvirtinimo“ patvirtinto Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos krypties aprašo nuostatų įgyvendinimą, jų taikymą teritorijų tvarkymo praktikoje. Tai susiję su minėtame dokumente nustatytų bendrųjų kraštovaizdžio formavimo principų, skirtų: formuoti kraštovaizdį pagal moksliai pagrįstus ir siektinus kraštovaizdžio etalonus, diferencijuotus pagal funkcinio naudojimo prioritetus ir tvarios plėtros principus; tvarkyti kraštovaizdį remiantis teritorinės erdvinės struktūros, joje vykstančių morfologinių procesų, istorinės raidos ir vertybių pažinimu, gerą kitų šalių kraštovaizdžio formavimo patirtimi, strateginių ir teritorijų planavimo dokumentų galimybėmis; siekti, kad kuriamas kultūrinis kraštovaizdis būtų biologiškai visavertis, informatyvus, estetiškas, socialiai priimtinas, patogus ir ekonomiškai; formuoti sąmoningą visuomenės požiūrį į kraštovaizdį kaip vieną svarbiausių žmogaus gyvenamąją aplinką formuojančių veiksnių, įgyvendinimu.

Vertingosios savybės. Vilkiškių dvaro sodyba 1992 m. balandžio 23 d. įtraukta į nekilnojamųjų kultūros vertybių registrą. Unikalus objekto kodas – 602. Pilnas pavadinimas Vilkiškių dvaro sodybos fragmentai.

Vertingųjų savybių pobūdis: Architektūrinis (lemiantis reikšmingumą svarbus); Kraštovaizdžio; Želdynų (lemiantis reikšmingumą svarbus).

Vertingosios savybės:

- ✓ Planavimo sprendiniai – tūrinė erdvinė kompozicija ir plano struktūra, formuojama dvaro pastatų ir jų liekanų, kelio trasos, želdinių, Merkio upės bei bevardžio upelio (būklė patenkinama);

- ✓ Buvusių komplekso dalių (statinių) liekanos ar jų vietos – antro svirno liekanos (būklė bloga); malūno liekanos (būklė bloga); trečio svirno liekanos (būklė bloga); antro kluono vieta (būklė bloga); koplyčios vieta (būklė bloga);
- ✓ Žemės ir jos paviršiaus elementai – reljefas terasomis žemėjantis link Merkio upės (būklė patenkinama); kalvelė dešiniajame Merkio krante, kurioje stovėjo koplyčia (būklė patenkinama);
- ✓ Takai, keliai ar jų dalys, dangos – kelio trasa PR-PV kryptimi centrinėje teritorijos dalyje (būklė patenkinama); lauko akmenų grindinio liekanos arklidės kieme ir įvažiavimo į kiemą angoje (būklė bloga);
- ✓ Želdynai ir želdiniai – liepų eilių fragmentai į PR ir ŠV nuo rūmų ir ties R sodybos riba (būklė patenkinama); pavieniai ąžuolai koplyčios vietos aplinkoje, raudonasis ąžuolas į PV nuo antro kumetyno (būklė patenkinama);
- ✓ Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio autentiškumas – miško masyvas kairiajame Merkio krante į PV nuo dvaro sodybos (būklė patenkinama);
- ✓ Faktai apie svarbias visuomenės, kultūros ir valstybės istorijos asmenybes, įvykius, tautosakas, literatūros ar kitus meno kūrinius, netradicinius ieškojimus, kurie susiję su objektais ar vietovėmis – Iki XIX a. II pusės Merkinės – Vilkiškių dvaras priklausė bajorams Dmochovskiams, 1867 m. jį valdė Eva Dmochovska, Vinco dukra. Yra žinių, kad 1880 m. Merkinės Vilkiškių dvaras priklausė bajorui Zelionkai. Vėliau dvarą įsigijo rusų generolas Maksimovas, jo palikuonys valdė dvarą iki nacionalizacijos. Po Antrojo pasaulinio karo mokyklos pastate veikė Vilkiškių aštuonmetė mokykla, vėliau Vilkiškių pradinė mokykla, kuri uždaryta 2008 m.

Ekologinė vietovės svarba. Nagrinėjama teritorija – Vilkiškių dvaro sodybos teritorija ir Merkio upės pakrantė ties Vilkiškių dvaru – patenka į regioninio migracijos koridoriaus teritoriją (Šaltinis: Šalčininkų rajono savivaldybės teritorijos bendrasis planas, patvirtintas Šalčininkų rajono savivaldybės tarybos 2010 m. balandžio 29 d. sprendimu Nr. T- 1184, žr. 2pav.).

Visose gamtinio karkaso teritorijose skatinama veikla, kuria užtikrinama kraštovaizdžio ekologinė pusiausvyra, palaikomas ir stiprinamas ekosistemų stabilumas, vykdoma renatūralizacija ir ekosistemų atkūrimas, bei ekstensyvi rekreacija, palaikoma ir didinama biologinė įvairovė bei bendras teritorijos miškingumas, saugomi bei plečiami želdynai ir želdiniai agrarinėse bei urbanizuotose teritorijose, vykdomi teritorijų ir akvatorių rekultivacijos bei išvalymo nuo užteršimo darbai, neutralizuojamos, kitaip nukenksminamos arba iškeliamos pramonės įmonės ir mažinamas vizualiai agresyvių objektų poveikis.

Ūkinė veikla gamtinio karkaso teritorijose gali būti vykdoma tik įvertinus šios veiklos poveikį gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei teisės aktų nustatyta tvarka, numačius ir įgyvendinus įvairiapuses priemones antropogeniniam poveikiui kompensuoti, gamtiniam kraštovaizdžiui ir biologinei įvairovei išsaugoti ar atkurti.

Nagrinėjama teritorija yra ekologiškai svarbi vietovė, nes patenka į Europos ekologinio tinklo „Natura2000“ buveinių apsaugai svarbios teritorijos (BAST) – Merkio upė (LTVAR0011) ribas. „Natura 2000“ buveinių apsaugai svarbios teritorijos statusas „Merkio upei“ buvo suteiktas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. balandžio 22 d. įsakymu Nr. D1-210. BAST Merkio upė saugotinos rūšys ir būveinės: 3260 upių sraunumos su kurklių bendrijomis; didysis auksinukas (lot. *Lycaena dispar*); kartuolė (lot. *Aristolochia*); mažoji nėgė (lot. *Lampetra planeri*); paprastasis kirtiklis (lot. *Cobitis taenia*); paprastasis kūjagalvis (lot. *Cottus gobio*); pleištinė skėtė (lot. *Ophiogomphus cecilia*); ūdra (lot. *Lutra lutra*).

Nagrinėjama teritorija patenka į Merkio valstybinio ichtiologinio draustinio ribas. Draustinio plotas 1593 ha, jo teritorija patenka į Šalčininkų, Trakų ir Varėnos savivaldybes.

Merkio ichtiologinis draustinis buvo įsteigtas 1974 metais, siekiant išsaugoti laišinių žuvų – kiršlių ir margųjų upėtakių nerštavietes bei šioje teritorijoje randamas saugomas gyvūnų ir augalų rūšis: salatį (*Aspius aspius*), kartuolę (*Rhodeus sericeus*), paprastąjį kūjagalvį (*Cottus gobio*), paprastąjį kirtiklį (*Cobitis taenia*), mažąją nėgę (*Lampetra planeri*), ūdrą (*Lutra lutra*), didįjį auksinuką (*Lycaena dispar*), pleištinę skėtę (*Ophiogomphus cecilia*) bei užtikrinti palankią saugomų rūšių apsaugos būklę. Draustinyje saugomos Europos Bendrijos svarbos natūralios buveinės – 3260 upių sraunumas su kurklių bendrijomis, 6120 karbonatinių smėlynų smiltpievės, 6210 stepinės pievos, 6230 rūšių turtingi briedgaurnai, 6270 rūšių turtingi smilgynai, 6410 melvelynai, 6430 eutrofiniai aukštieji žolynai, 6450 aliuvinės pievos, 6510 šienaujamos mezofitų pievos, 7230 šarmingos žemapelkės. Draustinyje labiausiai paplitusios šaltam, švariam vandeniui pirmenybę teikiančios žuvys. Šios rūšys labai jautrios ekologinių sąlygų pokyčiams ir dažniausiai būna paplitusios upėse, kurių ekologinės sąlygos apibūdinamos kaip geros.

2. TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

Kraštovaizdžio tvarkymo projekto **tikslai**: užtikrinti kryptingą ir darnų kraštovaizdžio formavimą, sukurti patrauklų rekreacinį objektą bei palaikyti ir stiprinti kraštovaizdžio ekologinį stabilumą Vilkiškių dvaro sodybos fragmentų – kultūros paveldo objekto ir gamtinio karkaso teritorijoje.

Kraštovaizdžio tvarkymo projekto **uždaviniai**: įgyvendinant kultūros paveldo objekto - Vilkiškių dvaro sodybos fragmentų – teritorijoje konkrečias kraštovaizdžio formavimo priemones, tvarkyti kultūrinio kraštovaizdžio paveldą ir didinti kraštovaizdžio estetinį ir rekreacinį potencialą; sudaryti sąlygas gamtinio karkaso struktūros vientisumo palaikymui; ugdyti ekologinę savimoneį plėtojant visuomenės suvokimą apie kraštovaizdžio vertę ir vaidmenį.

Teritorijos tvarkymo pasiūlymai

Rengiant kraštovaizdžio tvarkymo planą numatoma atkurti istoriškai buvusias medžių alėjas. Joje projektuojamas 2,5 m pėsčiųjų takas, 8 poilsio aikštelės su suolais ir šiukšliadėžėmis. Taip pat naujai formuojami istoriškai buvę takeliai ir gėlynai priešais pagrindinius dvaro sodybos rūmus. Pagrindinis takas (žiedinis) yra 3,5 metrų pločio, kiti takai po 2 metrus pločio. Pėsčiųjų takai projektuojami iš birios, nesurištos natūralaus akmens skaldelės - žvyro dangos. Žiedinis pėsčiųjų takas prieš pagrindinį rūmų fasadą nuo įvažiavimo atskiriamas rankiniu kelio užtvaru (šlagbaumu).

Tvarkant teritoriją atliekamas esamo lauko tualetų paprastasis remontas. Demontuojama asbestinio šiferio stogo danga, naujai įrengiama – skardinė. Spalva derinama pagal dvaro sodybos rūmų pastato stogo spalvą. Pastato išorės sienos tinkuojamos ir dažomos. Vidaus patalpos išvalomos, sienos klijuojamos keraminėmis plytelėmis, grindys – akmens masės plytelėmis, lubos dažomos. Esami sanitarinio mazgo įrenginiai keičiami. Esamos durys keičiamos naujomis, su švieslangiu.

Detaliai išanalizavus parko būklę reikia nuspręsti, kiek reikėtų visiškai pašalinti medžių ir medžiakrūmių. Kirstini menkaverčiai, ploni (iki 8 cm skersmens) medžių ir medžiakrūmių savaiminukai, o taip pat ir krūmai, kurių pasitaiko visoje parko teritorijoje, bet gausiausia pietinėje jo dalyje.

Visą parko teritoriją vegetacijos periodo bėgyje būtina bent 2 kartus nušienauti, nes tik tokiu būdu parkas taptų patrauklesniu lankytojams, o vien medžių kiekio optimizavimas (ar netgi takų, suolelių ir apšvietimo įrengimas) pageidaujamo efekto neduos.

Merkio upės pakrantė pritaikoma rekreaciniams poreikiams. Projektuojamos trys pavėsinės su židiniais, trys laužavietės ir trys stalai su suolais. Projektuojamas medinis lieptas, sudarant galimybę priplaukti baidarėmis ir išlipti. Pakrantėje projektuojamos trys persirengimo kabinos. Visa poilsiaviečių infrastruktūra įrengiama prisitaikant prie esamos situacijos (reljefo, medžių).

3. REIKALAVIMAI KRAŠTOVAIZDŽIO TVARKYMOUI

Rengiant projektą „Vilkiškių dvaro sodybos teritorijos kraštovaizdžio sutvarkymas“ įvertinti šių teisės aktų nuostatas ir reikalavimus:

- Europos kraštovaizdžio konvencija;
- Europos Tarybos ministrų komiteto 2008 m. rekomendacija CM/Rec (2008 m. vasario 6 d.) 3 dėl Europos kraštovaizdžio konvencijos įgyvendinimo gairių;
- Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703;
- Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos priemonės „ūkio ir verslo plėtra“ veiklos srities „parama ekonominės veiklos pradžiai kaimo vietovėse“ įgyvendinimo taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2016 m. spalio 5 d. įsakymu Nr. 3D-574;
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 1993 m. lapkričio 9 d. nutarimu Nr. I-301 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos želdynų įstatymas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 2007 m. birželio 28 d. nutarimu Nr. X-1241 (su vėlesniais pakeitimais);
- Atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normos ir Priklausomųjų želdynų normų (plotų) nustatymo tvarkos aprašas, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-694 (su vėlesniais pakeitimais);
- Atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektų rengimo tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. D1-719;
- Atskirųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinis reglamentas ir Priklausomųjų želdynų apsaugos ir tvarkymo pavyzdinis reglamentas, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 29 d. įsakymu Nr. D1-62;
- Želdynų ir želdinių inventorizavimo ir apskaitos taisyklės, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2008 m. sausio 8 d. įsakymu Nr. D1-5;
- Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. D1-673 (su vėlesniais pakeitimais);
- Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio žemėje, priskiriami saugotiniams, sąrašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206;
- Lietuvos Respublikos statybos įstatymas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 1996 m. kovo 19 d. nutarimu Nr. I-1240 (su vėlesniais pakeitimais);
- Specialiosios žemės ir miško naudojimo sąlygos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos kraštovaizdžio politikos kryptių aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. gruodžio 1 d. nutarimu Nr. 1526 (su vėlesniais pakeitimais);

- Gamtinio karkaso nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. D1-96 (su vėlesniais pakeitimais);
- Nacionalinis kraštovaizdžio tvarkymo planas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2015 m. spalio 2 d. įsakymu Nr. D1-703;
- Dirbtinių nepratekamų paviršinių vandens telkinių įrengimo ir priežiūros aplinkosaugos reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2012 m. liepos 12 d. įsakymu Nr. D1-590/3D-583 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 1994 m. gruodžio 22 d. nutarimu Nr. I-733 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 1993 m. lapkričio 9 d. nutarimu Nr. I-301 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos miškų įstatymas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 1994 m. lapkričio 22 d. nutarimu Nr. I-671 (su vėlesniais pakeitimais);
- Paviršinių vandens telkinių tvarkymo reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2014 m. gruodžio 16 d. įsakymu Nr. D1-1038 (su vėlesniais pakeitimais);
- Lietuvos Respublikos vidaus vandenų transporto kodeksas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Seimo 1996 m. rugsėjo 24 d. nutarimu Nr. I-1534 (su vėlesniais pakeitimais).

4. BENDRADARBIAVIMO SU VISUOMENE PLANAS

Visuomenės dalyvavimo tikslas, rengiant Programą, yra užtikrinti skaidrų interesų derinimą ir viešojo intereso gynimą; aktyvų, kūrybingą, pozityvų, konstruktyvų įsitraukimą į vietos kraštovaizdžio apsaugą ir formavimą; taip pat vietos dvasios, bendruomeniškumo stiprinimas, puoselėjant vietovių išskirtinumą ir tradicijas bei racionaliai sprendžiant aktualias problemas, pasitelkiant vietos resursus; vietos gyventojų sąmoningumo ir išprusimo kraštovaizdžio srityje didinimas; socialinės įtampos mažinimas. Projekto rengimo ir įgyvendinimo metu išpareigojama vykdyti šias visuomenės informavimo, dialogo palaikymo, švietimo ir įsitraukimą į kraštovaizdžio formavimą skatinančias veiklas, nurodytas žemiau lentelėje.

Projekto rengimo stadija	Kokio tikslo siekiama numatyta priemone	Visuomenės dalyvavimą skatinančios priemonės
Prieš pradėdant rengti projektą ir viso projekto rengimo bei įgyvendinimo metu	Nuolat informuoti visuomenę apie vykdomą Vilkiškių dvaro sodybos teritorijos kraštovaizdžio sutvarkymo projektą , jo eigą ir sudaryti sąlygas visuomenei dalyvauti teritorijos kraštovaizdžio formavimo procese viso projekto metu – nuo idėjos formulavimo iki sprendimų įgyvendinimo.	Visa informacija apie projektą ir jo įgyvendinimą bus teikiama šiais būdais: 1) elektroninėje erdvėje – Šalčininkų rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.salcininkai.lt skelbiama informacija apie siūlymus (inicijavimą) vykdyti teritorijos tvarkymą, skelbiami sprendimai, susiję su projektavimo darbų pradžia (sprendimas, techninė užduotis, kita susijusi informacija). Šiose paskyrose pateikiama informacija apie pasiūlymų

		<p>teikimo tvarką ir susipažinimo su parengtais dokumentais tvarka bei jų viešo svarstymo vieta ir laikas, viešam svarstymui pateikti sprendiniai, patvirtinto projekto sprendiniai;</p> <p>2) Naujausią informaciją apie Projektą galima gauti Šalčininkų rajono savivaldybėje žodžiu ar raštu - pagal suinteresuotų asmenų žodinius ir rašytinius paklausimus.</p> <p>Kontaktiniai asmenys: Miroslav Neverkevič, tel. 8 (380) 20 130., el. p. miroslav.neverkevic@salcininkai.lt</p>
Esamos būklės analizė	<p>Išsiaiškinti visuomenei svarbius vietovės elementus, vertybes, funkcijas;</p> <p>Suteikti visuomenei žinių apie vietovės svarbą ir išskirtinumą;</p> <p>Šviesti bendruomenę kaip galima dalyvauti kraštovaizdžio formavimo procesuose</p>	<p>Nuomonę apie tai, kas visuomenei svarbu planuojamoje tvarkyti teritorijoje galima teikti Šalčininkų rajono savivaldybės administracijai:</p> <p>siųsti laiškus paštu, adresu Vilniaus g. 49, Šalčininkai, tel. Nr. 8 (380) 20 130., el. p. miroslav.neverkevic@salcininkai.lt</p>
Koncepcijos rengimas ir jos viešas pristatymas visuomenei	<p>Tartis, kaip gerinti koncepcijos pasiūlymus, kad gerėtų kraštovaizdžio kokybė, įvertinti, ar siūlomos teritorijos tvarkymo priemonės atitinka visuomenės lūkesčius, tuo pačiu didinti supratimą apie kraštovaizdžio vertę ir vaidmenį</p>	<p>Parengta koncepcija skelbiama Šalčininkų rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.salcininkai.lt</p> <p>Išsiunčiami kvietimai su nuoroda į parengtą koncepciją derinančioms institucijoms, seniūnijai, vietovės gretimybų turto savininkams, su kvietimu dalyvauti viešuose svarstymuose.</p> <p>Projekto rengėjai suorganizuoja koncepcijos viešą pristatymą ir ją pristato. Susipažinti su koncepcija skiriama 10 darbo dienų.</p> <p>Kylant daug diskusijų visuomenėje, gali būti organizuojama paskaita, pristatymas, pasikviečiant atitinkamos srities specialistus.</p>
Projekto sprendinių konkretizavimas Projekto sprendinių derinimas ir viešinimas	<p>Išgirsti visuomenės pastabas, jų nuomonę ir pasiūlymus dėl projekto sprendinių, taip pat specialistų pasiūlymus, kaip tobulinti projektą</p>	<p>Suderinti sprendiniai viešunami Šalčininkų rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.salcininkai.lt, seniūnijos patalpose 10 kalendorinių dienų.</p> <p>Pastabos, pasiūlymai teikiami, el. paštu organizatoriui miroslav.neverkevic@salcininkai.lt</p>

		Projekto rengėjai suorganizuoja sprendinių viešą pristatymą.
Projekto tvirtinimas	Informuoti apie projekto patvirtinimą ir planuojamą sprendinių įgyvendinimą	Informacija teikiama Šalčininkų rajono savivaldybės internetiniame puslapyje www.salcininkai.lt